

Kommunstyrelsen
Mathias Sundin

Ånge kommuns svar på remiss Trafikplan Din Tur (Dnr 21/00347)

Ånge kommun tackar för möjligheten att lämna synpunkter på förslaget till trafikplan. Trafikplanen som är en strategisk bilaga till det nya trafikförsörjningsprogrammet.

Synpunkter på processen

Hela processen med att ta fram ett nytt trafikförsörjningsprogram och en ny förbundsordning med tillhörande kostnadsfördelningsmodell har präglats av långdragna processer som drivits parallellt. Behovet av ett nytt trafikförsörjningsprogram har ökat då tidpunkten för upphandling av ny busstrafik närmast sig men har samtidigt hållits tillbaka då konsekvenserna av den nya kostnadsfördelningsmodellen inte varit klara. Detta har medfört att trafikplanen färdigställts senare än övriga dokument. Processen har blivit isärryckt av flera olika delremisser och känslan är fortsatt att arbetet inte är färdigt utan avslutat i brådska för att komma vidare med bussupphandlingen. Ånge kommun har därför ett antal synpunkter på dokumentet och dessa syftar till del även på övriga dokument och processer.

Ånge kommun ser gärna att Din Tur, nu när den nya förbundsordningen är beslutad, snarast tar ett omtag och ser över samtliga nya dokument i ett helhetsperspektiv för att säkerställa att de är harmoniserade och bidrar med den tydliga målbild och handlingsplan som behövs för att möta dels den utveckling som sker i länet, dels de krav på omställning till ett hållbart transportsystem som Sverige åtagit sig att genomföra.

Svar på Din Turs frågeställningar

1. Kan trafikplanen antas med de justeringar som är gjorda?

Ånge kommun anser inte att dokumentet är färdigarbetat. Dock så kan det med kompletteringar och vissa omstruktureringar bli ett bra dokument. Det är främst de strategiska delarna som är ofullständiga. Din Tur bör överväga att arbeta vidare med dessa delar innan dokumentet antas. Som nämnts i inledningen av detta remissvar så anser Ånge kommun att ett helhetsgrepp bör tas på samtliga nya dokument och bilagor snarast.

2. Är ambitionen i utbudsmatrisen rimlig under avtalsperioden?

Ånge kommun anser att det saknas en tydlig övergripande ambition, exempelvis ett progressivt resandemål, för länets trafik i det nya trafikförsörjningsprogrammet. Så länge som en sådan ambition saknas är det svårt att bedöma huruvida matrisen är rimlig.

Det går inte i dokumentet att få en bild av hur trafiken utvecklas jämfört med nuläget utifrån den föreslagna utbudsmatrisen.

I dokumentet nämns olika begrepp så som basutbud och tillköp. Hur detta ska läggas upp och hanteras framgår dock inte. Detta är troligen inte helt klarlagt kopplat till den nya förbundsordningen. Detta är dock viktiga strategiska frågor som bör fastslås.

3. Synpunkter på aktiviteter kopplat till förbundsordningen och kostnadsfördelningen

De aktiviteter som rör förbundsordning är få och övergripande. Ånge kommun har därför valt att lämna synpunkter på samtliga föreslagna aktiviteter i dokumentet inte bara de som direkt kopplar an till förbundsordning och kostnadsfördelningsmodell.

- I nuläget så redovisas aktiviteter dels under punkten 3, dels under punkterna 4.1 till 4.5. Det vore bättre om alla insatser samlades ihop på ett ställe och att varje insats får en tydlig koppling till mål, indikator och trafikprincip.
- Föreslagna insatser som berör Ånge kommun är bra
- Insatser som tar fram förslag på utveckling baserat på pågående etableringar är bra, här bör medlemmarna engageras i stor utsträckning
- Under principen *effektivt* så borde fortsatt utveckling av närtrafik finnas med
- Insatser för utveckling av järnvägstrafik saknas helt
- Pris- och produktutredning borde finnas med som aktivitet kopplat till principen *utbyggbart* då detta både kan förenkla och minska behovet av biljettsubventioneringar

4. Övriga synpunkter

Nedan redovisas Ånge kommuns synpunkter på dokumentets upplägg och innehåll utöver aktiviteter.

- Trafikplanen är ett strategiskt dokument som ska redogöra för hur kollektivtrafiken ska utvecklas under hela programperioden. Dokumentet är därutöver även ett operativt dokument för löpande planering. Dokumentet skulle därför kunna delas upp i en strategisk del som ska gälla för hela programperioden och en operativ del som uppdateras årligen. Den strategiska delen bör då ligga först i dokumentet och den operativa delen i slutet alternativt som en bilaga.
- Dokumentet skulle med fördel kunna inledas med en beskrivning av hur huvuddokumentet, trafikplanen och trafikbokslutet utgör en helhet gällande länets trafik. Den kan kopplas till redovisningen av trafikåret som är ett bra tillskott i dokumentet.
- Den årliga revideringen av trafikplanen ska utgå från trafikåret men hur detta sker i detalj och på vilka sätt som vi medlemmar deltar i och kan påverka det arbetet är ottydligt beskrivet. Detta skulle kunna förtydligas under punkt 2 i dokumentet.
- Det har i flera år föreslagits att trafikbokslutet ska utvecklas och brytas ned på linjenivå. I det fall att det skulle genomföras så skulle nulägesredovisningen av kollektivtrafikens linjer kunna hänvisas till trafikbokslutet istället för att finnas i trafikplanen.

- I matrisen under punkt 4.1 så nämns olika trafikslag men dessa trafikslag finns inte beskrivna någonstans i dokumentet. En helhetsbild av trafikupplägget vore önskvärt.
- Hela dokumentet andas buss och beskrivning och mål för tågtrafiken saknas till stora delar i dokumentet. Den regionala kollektivtrafiken omfattar såväl buss som tåg och även om det är Norrtåg och SJ som har direkt ansvar för tågtrafiken så bör de regionala dokumenten omfatta länets mål och ambitioner även för denna trafik. Om inte det framgår så är det svårt för länets politik att driva utvecklingen av tågtrafiken.
- Varje trafikprincip borde inledas med en beskrivning av vad principen står för liknande i trafikförsörjningsprogrammets huvuddokument. I remissversionen så varierar texterna mellan respektive trafikprincip.
- Princip ett är *jämlikt*. Meningen är att orter av samma storlek runt om i länet i grunden ska ha samma trafik. För att kunna arbeta med denna princip så skulle det dels behövas ett förtydligande hur befolkningsunderlaget beräknas. Därutöver så skulle det vara bra med en matris som visar befolkningsunderlaget i olika orter och stråk. I matrisen så skulle dagens kollektivtrafikutbud kunna redovisas för att kunna jämföras med de mål som är satta i framtidens utbudsmatris.
- Princip nummer två är *behovsstyrt*. I denna princip så har nu det gamla begreppet *starka stråk* tagits tillbaka. Detta är riskabelt då det riskerar att motverka principen *jämlikt*. I stället för att peka ut specifika stråk så borde denna princip lyfta fram vilka behov som påverkar utbudsambitionerna och föreslå sätt att hantera dessa behov. Behoven bör utgå från de restyper och målgrupper som lyfts fram i trafikförsörjningsprogrammet exempelvis arbetspendling. Ånge kommun föreslår att de starka stråken stryks och ersätts med en modell som utökar trafiken där det finns specifika behov. Var behoven uppstår kan förändras under en avtalsperiod exempelvis genom att arbetsplatser och handelsområden startas upp eller läggs ned.
- I nuvarande beskrivning av *starka stråk* under punkten 4.2 så saknas helt stråk över länsgräns. Stråken Ånge-Ljusdal - (Bollnäs-Gävle), Sundsvall-Hudiksvall, Sundsvall-Ånge-Östersund samt Örnsköldsvik-Umeå är alla viktiga stråk för länet.